

Heem[®]

brengh natuur dichtbij

www.heem.nl

Heem brengt natuur dichtbij...

Heem betekent letterlijk 'besloten boeren erf', maar heeft ook de betekenis van 'directe omgeving' en 'inheems'. Onze naam is een weerspiegeling van onze activiteiten: het ontwikkelen en terugbrengen van oorspronkelijke, natuurlijke begroeiing in uw directe omgeving.

Natuurlijk groen

Natuurontwikkeling is een actueel thema. Dit komt doordat de manier waarop mensen kijken naar onze openbare ruimte, is veranderd. Er worden minder bestrijdingsmiddelen gebruikt en er zijn nieuwe opvattingen over de waarde van natuurlijk groen in woonwijken. Ook het beheer van natuurlijk groen is, door de voordelen ten opzichte van traditioneel groen, steeds meer in de belangstelling gekomen. De ontwikkeling van natuurlijk groen blijft dus niet beperkt tot het buitengebied. In woonwijken maar ook rond gebouwen, op bedrijfsterreinen en in particuliere tuinen komen tal van soorten uit onze oorspronkelijke, Nederlandse flora uitstekend tot hun recht.

'Natuurlijk groen' wordt steeds meer gezien als een welkome afwisseling op de traditionele plantsoenen. Daarom worden inheemse kruiden toegelaten of ingezaaid. Zo ontstaat er een natuurlijk, vaak bloemrijk beeld in woonwijken dat bovendien bijen, vlinders en vogels aantrekt. Maar dit beeld ontstaat niet vanzelf. Lang niet alle kruiden lenen zich voor de toepassing in het stedelijk gebied. Sommige kruiden vestigen zich slechts tijdelijk, andere komen elk jaar terug. Bovendien bepalen de grondsoort en andere omstandigheden de ontwikkelingskansen van natuurlijke groen. Deskundige toepassing voorkomt dan ook teleurstellingen.

Heem heeft zowel de deskundigheid als het zaaimateriaal in huis om natuurlijk groen succesvol toe te passen. Op kweekvelden vermeerderen wij een groot aantal inheemse kruiden. Deze selecteren wij op toepasbaarheid en aantrekkelijkheid. Ook beschikken wij over soorten die van oorsprong in een bepaalde regio thuishoren. Zo krijgt de klei in Groningen de vegetatie die daar thuishoort en zaaien wij

op bijvoorbeeld de arme zandgronden van de Veluwe andere soorten in.

Visie van Heem

Heem wil bijdragen aan een natuurlijke leefomgeving, zowel in het stedelijke als in het landschappelijke gebied. Daarom zetten wij ons in voor het behoud en de ontwikkeling van bestaande natuurlijke vegetaties en ecologische structuren. Wij passen natuurlijk groen toe in samenhang met de gebruiksfunctie van een gebied en de doelstelling van de opdrachtgever. Omdat duurzaamheid een belangrijke succesfactor is, gebruiken wij alleen streng

geselecteerd en inheems zaaimateriaal waarvan de oorsprong bekend is. Verder adviseren wij over de ontwikkeling van vegetaties, de aanleg van natuurontwikkelingsprojecten en het beheer van natuurlijk groen.

Activiteiten van Heem

Onze activiteiten zijn advies, aanleg en beheer. Bij voorkeur bieden we een totaalpakket, dat bestaat uit advies, realisatie, beheer en garantie. De kennis en ervaring van Heem wordt door een keur aan opdrachtgevers benut bij de aanleg en het beheer van natuurontwikkelingsprojecten. Voor hen heeft Heem zich ontwikkeld tot een kenniscentrum van formaat.

De omgeving

Elk terrein heeft zijn eigen ontwikkelmogelijkheden. Heem brengt daarom de omgeving nauwgezet in beeld door te kijken naar de grondsoort, het floradistrict en de van nature voorkomende vegetatie en fauna.

Grondsoort

Een goede analyse van de bodem is essentieel. Daarbij is het uitgangspunt om de bodem zoveel mogelijk met rust te laten. Verstoring van de grond moet dan ook tot een minimum worden beperkt. Soms wordt voor verschraling gekozen, bijvoorbeeld omdat de grond jarenlang overmatig bemest is geweest.

Floradistrict

Nederland is ingedeeld in zogenaamde floradistricten. Met behulp van deze indeling kan worden gekozen voor het juiste assortiment van inheemse kruiden. Het juiste gebruik van het floradistrict is van belang voor duurzame ontwikkeling. Zo worden omgeving en vegetatie in balans gebracht.

Van nature voorkomende vegetaties

Door bestudering van de omgeving kan worden vastgesteld welke soorten al gevestigd zijn in de omgeving. Als dit soorten zijn die van nature in het gebied thuishoren, kunnen ze tot ontwikkeling worden gebracht. Zo kan op eenvoudige wijze het potentieel van een gebied worden benut, ook zonder de inzaai van kruiden.

Fauna

Net als een wilde plant, stelt ook een dier eisen aan zijn leefomgeving. Er kan een totaalplan worden opgesteld dat zich richt op het creëren van een geschikte omgeving voor een bepaalde groep dieren. Zo kunnen vlinders en vogels met behulp van bepaalde vegetaties worden ondersteund. Uiteraard dient deze dierengroep, al is het maar zeer gering, in de omgeving aanwezig te zijn.

Toepassingen

Een opdrachtgever heeft doelstellingen met de natuurlijke ontwikkeling van een terrein. Het benutten van de ontwikkelingsmogelijkheden van een terrein en deze combineren met de doelstellingen van de opdrachtgever is de opgave waaraan Heem dagelijks werkt.

Diverse mogelijkheden

Uitgebalanceerde mengsels en passend beheer vormen de basis van een evenwichtige vegetatie. Overigens leidt dit niet altijd tot inzaai van nieuwe soorten. Goed beheer kan voldoende zijn om een terrein tot ontwikkeling te brengen. Met de onderstaande toepassingen krijgt u een indruk van de mogelijkheden.

Landschappelijke toepassingen

Er zijn diverse landschappelijke toepassingen mogelijk, in de openbare ruimte maar ook op privéterreinen. U kunt denken aan infrastructurele toepassingen zoals de inzaai van bermen en dijken. Zo worden landschapselementen verfraaid en benut als ecologische verbindingen voor insecten, vlinders en andere dieren. Ook privéterreinen lenen zich uitstekend voor landschappelijke toepassingen. Daarbij kunt u denken aan de aanleg van bloemenweides, poelen en houtwallen. Bij het herstel of de aanleg van houtwallen werkt Heem samen met Bronnen Bomen, specialist in autochtone, houtige gewassen.

Stedelijke toepassingen

Natuurontwikkeling wordt op grote schaal toegepast in het stedelijk gebied. Dit is niet zo verwonderlijk want juist daar is de behoefte aan natuurbeleving het grootst. Wat is er nu mooier dan kinderen die midden in een woonwijk kikkervisjes kunnen vangen en margrietten kunnen plukken? Heem verandert eenvormige groenstroken in levendige, bloemrijke oases waardoor de natuur een kans krijgt in het stedelijk gebied.

Onderhoudsvriendelijke toepassingen

Diverse inheemse kruiden zijn interessant als ondergroei in beplantingen daar waar schoffelen te kostbaar is. Heem treft samen met

opdrachtgevers – zoals gemeenten, provincies, woningbouwcorporaties en projectontwikkelaars – beheersmaatregelen die leiden tot meer natuurwaarden, biodiversiteit én besparingen op onderhoud.

Tuinen

Een tuin biedt allerlei mogelijkheden tot het creëren van natuurwaarden en biodiversiteit. Heem past natuurontwikkelingsprincipes toe in grotere tuinen. Daarbij besteden wij aandacht aan de overgang naar het omringende landschap zodat de grens tussen privéterrein en de omgeving geen barrière is voor flora en fauna. De combinatie met een siertuin is heel goed mogelijk.

Doelvegetaties

Flora en fauna zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. Door de samenhang tussen plant en dier te gebruiken kunnen vegetaties bepaalde diersoorten een steuntje in de rug geven. Zo heeft Heem een voormalige vuilstortplaats ontwikkeld tot een biotoop voor vogels door veel zaadgevende soorten in te zaaien en het beheer

af te stemmen op de behoeften van bepaalde soorten. Ook zijn er gebieden ontwikkeld met het oogmerk de ontwikkeling van vlinders te stimuleren. Het samenstellen van deze 'doelvegetaties' behoort tot de specialismen van Heem. Daarbij wordt samengewerkt met een netwerk van specialisten op het gebied van de Nederlandse fauna.

Natuurlijke oeervegetaties

Oevers van waterlopen zijn van grote betekenis voor de ecologische infrastructuur. Afhankelijk van de constructie kunnen oevers en waterlopen bijdragen aan de ontwikkeling van een grote variatie aan flora en fauna. Heem ontwikkelt oeervegetaties, vooral in het stedelijk gebied.

Bomen en houtige gewassen

Heem werkt op dit gebied samen met Bronnen Bomen, een organisatie die als doel heeft bij te dragen aan de biodiversiteit door het aanplanten van bomen en struiken van oorspronkelijk inheemse herkomst.

Werkwijze Heem

Heem start elke opdracht met een gedegen voorstudie. Als het gaat om de ontwikkelingskansen van de vegetaties wordt bekeken welke soorten van nature voorkomen in een gebied, hoe het met de bodem en omgevingsfactoren is gesteld en welke concurrentie er te verwachten is. Als het gaat om de doelstelling van de opdrachtgever komen andere vragen in beeld. Een avontuurlijk speelterrein stelt andere eisen aan inrichting en beheer dan het aanbrengen van ecologische verbindingen in een stad. Omdat inheems zaaimateriaal de beste overlevingskansen heeft, werkt Heem met zelf geoogst zaaimateriaal.

Eigen kwekerij

Heem maakt alleen gebruik van origineel Nederlands inheems zaaimateriaal, waarvan de vindplaats is vastgelegd. Dit gebeurt om floraversaling te voorkomen. Het zaaimateriaal wordt onder gecontroleerde omstandigheden vermeerderd op een tweetal kwekerijen. Er wordt regelmatig nieuw "bloed" aangebracht, waardoor verzwakking van soorten door inteelt wordt tegengegaan. Een ander voordeel van deze aanpak is dat er geen kwaliteitsverlies plaatsvindt door onjuiste verpakkingwijze of onjuist gebruik. De Heem-partners krijgen bij elke bestelling een nauw omschreven bewaar- en verwerkingsadvies. Hierdoor wordt de kwaliteit van het zaaimateriaal gewaarborgd.

Begeleiding en beheer

Natuurlijk groen heeft net als traditioneel groen onderhoud nodig. Maar het stelt andere eisen. Het is gericht op het creëren van voorwaarden en het begeleiden van het natuurlijke proces.

Vooraf in de eerste jaren, als de storingskruiden zich laten gelden, wordt regelmatig bijgestuurd met specifieke beheersmaatregelen. Na enkele jaren beheer ontstaat een harmonieus beeld dat met een adequaat maaischema in evenwicht blijft.

Verslaglegging

Heem beschikt over specifieke kennis om de ontwikkeling te begeleiden, bij te sturen en de natuurlijke processen te volgen. Met een regelmatige verslaglegging wordt het gevoerde beleid geëvalueerd. Op deze manier leggen we het beleid voor de komende jaren vast en waarborgen we de continuïteit op lange termijn.

Partners

Heem werkt samen met speciaal geselecteerde en opgeleide partners. Samen vormen zij een landelijk netwerk van gespecialiseerde hoveniers en groenvoorzieners. Ook bij u in

de buurt is dus een Heem-partner gevestigd. De Heem-partners zijn bekend met regionale omstandigheden en kunnen u dus altijd van een goed advies voorzien. U vindt een overzicht van de diverse Heem-partners op onze website: www.heem.nl.

Gedragscode

Heem-partners werken volgens de gedragscode Flora- en Faunawet voor beheer van gemeentelijke groenvoorzieningen. Zij geven actief vorm aan de zorgplicht voor planten en dieren in hun leefomgeving. Heem-partners passen de gedragscode toe waar mogelijk, ook buiten het gemeentelijk groen. Indien gewenst, kan de Heem-partner de inventarisatie voor u uitvoeren of u adviseren over de aanpak die in lijn is met de gedragscode.

Garantie

Natuurontwikkeling is een dynamisch proces. Immers, de natuur is geen dag hetzelfde. Allerlei invloeden uit het milieu beïnvloeden het beeld. Toch drukt Heem de natuurlijke dynamiek in termen van resultaat uit. En geeft Heem garantie op het eindbeeld.

Wat is het eindbeeld?

Het eindbeeld is de realisatie van het gewenste projectresultaat na drie tot vijf groeiseizoenen. Op dit eindbeeld geven wij garantie. Voordat de werkzaamheden beginnen, wordt het eindbeeld via een bepaalde methode beschreven. Het wordt vervolgens uitgedrukt in het aantal ingezaaide twee- en meerjarige soorten, de bedekking door spontaan opgekomen vegetatie en de toegestane mate van vergrassing. Dit wordt via een rekenmethode in percentages weergegeven.

Hoe wordt het resultaat gemeten?

Heem kan vrij exact vaststellen of de gewenste percentages na drie tot vijf groeiseizoenen zijn gerealiseerd. Het aantal twee- en meerjarige soorten dat wordt ingezaaid, wordt per vierkante meter geteld. De bedekking door gras dan wel spontane kruidenvegetaties wordt feitelijk per vierkante meter opgemeten. Daarbij komen de percentages 0 en 100 procent in natuurontwikkeling niet voor: het is onmogelijk en zelfs onwenselijk om tot bijvoorbeeld 100 % bloemen of 0% vergrassing te komen. De ervaring leert dat de percentages variëren tussen de 75% en 25%.

Wanneer geldt de garantie?

De garantie geldt uitsluitend wanneer het project volgens de door Heem omschreven werkwijze, onder begeleiding van een erkende Heem-partner wordt uitgevoerd en gedurende drie tot vijf groeiseizoenen door een erkende Heem-partner wordt beheerd.

Belangstelling?

U kunt ons vrijblijvend inschakelen om de mogelijkheden en kansen van uw project of tuin te bespreken. Als u meer wilt weten, neem dan contact op met de Heem-partner bij u in de buurt. Zijn contactgegevens vindt u op www.heem.nl

Ciran Nederland B.V.

Heuvelsesteeg 6

3959 BB Overberg

T 0343 48 13 48

F 0343 48 16 34

info@heem.nl

www.heem.nl

**Voor meer informatie
verwijzen wij u graag naar:**

- Onze website: www.heem.nl.
- Onze projectbladen. Deze geven een realistisch beeld van tal van uitgevoerde projecten en de behaalde resultaten. U kunt ze aanvragen of via de website downloaden.
- De folder 'Bronnen Bomen en Heem slaan de handen ineen'. In deze folder wordt de samenwerking met Bronnen Bomen toegelicht. U kunt de folder aanvragen via de website. Even bellen kan natuurlijk ook.

www.heem.nl